

ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: ПОРАДИ ТА СЕКРЕТИ

Косенко Юлія Григорівна,

викладач

Сумський національний аграрний університет

м. Суми, Україна

write2yulia@ukr.net

Вступ. Носієм мови є особистість, що знає мову, уміє користуватися нею в різних життєвих ситуаціях. Важливе значення формування особистості має мовне середовище. Тому в мовній освіті кожному іноземцю складно відразу сформувати в собі мовні здібності, уміння, готовності до здійснення мовних учинків на нерідній мові різного рівня складності.

Мовна особистість – багатокомпонентний набір, який складається з усвідомлення значення мови, що сприяє її розвитку. Людина – головна загадка для філософського мислення. Головна філософська постать античності в розумінні людини – Сократ. Оригінальний розум, глибина та переконлива логіка міркувань, етична складова філософії та особистісні переконання – всі ці риси зробили Сократа та його філософію людини інтелектуально привабливими для філософів різних історичних часів та сучасності.

Пізнавати людину надзвичайно цікаво. Однак і надзвичайно складно. Кожна людина – це окремий скарб. Сократ вбачав у людині головний предмет філософського пізнання. Вихідним принципом філософського пізнання людини вважав самопізнання. «Пізнай самого себе!» – улюблений вислів Сократа. Позицію Сократа щодо розуміння людини називають етичним антропологізмом, оскільки людське пов'язується з моральними вчинками. Сократ вважав, що завдяки розуму людина здатна мати загальне, достовірне знання. Однак його не можна отримати в готовому вигляді, а треба здобути власними зусиллями. Сократ проголошував: «Я знаю лише те, що нічого не знаю. Згадаємо також рядки "І мертвим, і живим..." Т.Г. Шевченка: "Учітесь, читайте, І чужому

научайтесь, Й свого не цурайтесь." / ...Якби ви вчилися так, як треба, То й мудрость би була своя". Давньогрецький філософ Сократ також писав: «Заговори, щоб я тебе побачив». Глибину цього вислову важко переоцінити. Дійсно, саме манера мовлення, словарний запас та грамотність дозволяють зробити висновок про рівень освіти та інтелектуальний розвиток людини. Високорозвинена особистість володіє певною культурою мовлення та мовним етикетом. Вона ніколи не допустить використання образливих, непристойних слів. Така людина ввічливо та з повагою звертається до оточуючих, має певний рівень грамотності. Відтак уміння говорити може перетворити звичайну людину на видатну особистість. Ораторське мистецтво під силу не кожному, але кожна людина, яка з повагою ставиться до оточуючих та самого себе, повинна вчитися основам культури мовлення. Саме володіння культурою мовлення також допомагає налагодити контакти та знайти своє місце навіть у соціальних мережах.

Невпевненість і страх спілкування часом відбуваються від невміння розуміти людей. У зв'язку з цим, **метою статті** є демонстрація шляхів успішної комунікації завдяки, якій кожен комунікативний партнер навчиться оптимізувати процес спілкування.

Матеріали та методи. Нині світ змінився, тому з величезною швидкістю набирає обертів розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій, який впливає на зміни у всіх сферах життя. Використання онлайн-платформ стало обов'язковою умовою сучасного навчання. Вибір професії суттєво впливає на майбутнє, тому у наш час освіта важлива як ніколи. Онлайн-студенти це реальність. Звідси впливає, що потрібно бути мобільним і швидко пристосовуватися до нових умов, намагатися не протистояти трендам, а навпаки знаходити переваги та вдало використовувати їх на практиці. Ми розробили онлайн-платформу «Твій успіх» <https://www.youtube.com/channel/UCLHrL4yHWDwHLPWphFHL1BQ> з вивчення іноземних мов, де розміщені навчальні відео з української та російської як іноземних. На цьому сайті Ви маєте можливість детально ознайомитися з онлайн-уроком на

тему: «Як вивчити іноземну мову: поради та секрети». Радимо Вам також скористатися наступними порадами щодо самовдосконалення: цінуйте кожну мить життя та пізнавайте світ; навчайтеся бути кращими, ніж ви були вчора; постійно навчайтеся. У кожного є можливість бути успішним і щасливим. Шлях до успіху лежить тільки у вашому бажанні.

Давньогрецький філософ Сократ писав: «Заговори, щоб я тебе побачив». Глибину цього вислову важко переоцінити. Дійсно, саме манера мовлення, словарний запас та грамотність дозволяють зробити висновок про рівень освіти та інтелектуальний розвиток людини. Високорозвинена особистість володіє певною культурою мовлення та мовним етикетом. Вона ніколи не допустить використання образливих, непристойних слів. Така людина ввічливо та з повагою звертається до оточуючих, має певний рівень грамотності. Українська народна мудрість навчає: «Птаха пізнають по пір'ю, а людину по мові». Людину, яка вміє гарно розмовляти, в усі часи шанували, нею захоплювалися, прагнули бути в її товаристві. Відтак уміння говорити може перетворити звичайну людину на видатну особистість. Ораторське мистецтво під силу не кожному, але кожна людина, яка з повагою ставиться до оточуючих та самого себе, повинна вчитися основам культури мовлення. Як бачимо, добро є те, що дає людині задоволення, зло – те, що спричиняє страждання. У житті немає нічого складного. Це ми складні. «Життя – проста штука, і у ній чим простіше, тим правильніше», – писав Оскар Уайльд.

Результати і обговорення. Як свідчить практика і показує досвід, неможливо чогось навчитися, вивчаючи лише теорію. Єдиний спосіб позбутися страху спілкування – перейти до практики, почати спілкуватися. І чим більше ви будете практикуватися, тим швидше спілкування з незнайомими людьми стане для вас звичною справою. Тому завжди будьте впевнені в собі. Повірте, краще викласти розумну думку, навіть трішки хвилюючись, ніж ховатися від людей або мовчати, страждаючи пізніше від нерозуміння і несправедливості. Ніхто не стає успішним оратором без підготовки і досвіду, ви – не виняток. Не можна навчитися плавати, не стрибнувши у воду чи їздити на машині, знаючи лише

теорію. Не можна навчитися спілкуватися та відстоювати свою думку, не відстоюючи її. Спокій і відсутність невпевненості залежать від досвіду спілкування в різних ситуаціях. Чим більше досвіду – тим менше невпевненості. Невпевненість і страх спілкування часом відбуваються від невміння розуміти людей. Ви повинні навчитися відчувати себе більш вільно, потрібно бути зосередженим на самому процесі спілкування, а не на своїх внутрішніх реакціях і страху невдачі.

Існує цікавий парадокс: ви почнете робити гарне враження на людей тільки тоді, коли перестанете на цьому концентруватися. Згадайте, як спілкуються маленькі діти – легко і безпосередньо, не думаючи про те, що про них подумують інші. Існує ще одне дивне правило, багаторазово перевірене на практиці. Шлях до успіху – це єдиний вид діяльності, у якому ви нікому нічого не винні! Живіть у першу чергу за своїми моральними законами, а не відповідно до оцінок і вимог оточуючих. Парадокс у тому, що ті люди, які дійсно можуть оцінити вас, навряд чи стануть вас оцінювати. А якщо хтось «косо» дивиться або обговорює вас за вашою спиною, то це точно не та людина, до чия думки варто прислухатися. «Хто розуміє, не оцінює; а хто оцінює – не розуміє», – стара китайська мудрість.

Тільки самоповага та бажання рухатися вперед відкривають можливості до успішної комунікації. Звертаючись до академічних мігрантів, радимо бути впевненими у собі та завжди з радістю приймати виклики. Загальновідомо, що іноземці стикаються з безліччю труднощів на шляху до спілкування. Тому викладач має підготувати іноземних слухачів до реальних життєвих ситуацій.

Т. Кудіна наголошує, що умовою реалізації говоріння є наявність мовленнєвих автоматизмів або мовленнєвих навичок (Л. Виготський, А. Лурія, М. Жинкін, О. Леонтєв, Т. Рябова, С. Сільвестрова). У процесі навчання мовам важливими є ситуації дійсності, що спонукають до говоріння. Такі ситуації називають комунікативними. Умовно-комунікативні і комунікативні вправи складають обов'язковий компонент контенту навчального курсу для іноземних слухачів [7, с. 8].

Комунікативна ситуація у процесі навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення іноземних студентів – це така ситуація, в якій умови й обставини підпорядковані єдиній меті: розв’язати завдяки спілкуванню певну професійну проблему реального життя, прийняти рішення, досягти бажаного результату. Такі ситуації передбачають свідоме використання студентами засвоєного фахового матеріалу на практиці [1, с. 75].

Подаємо перелік комунікативних ситуацій для інокомунікантів, які можна використовувати для практики спілкування. Більш детальна інформація щодо цієї теми розміщена на каналі «Твій успіх» за посиланням: <https://www.youtube.com/channel/UCLHrL4yHWDwHLPWphFHL1BQ>.

1. Виберіть магазин з продажу мобільних телефонів. Попросіть продавців, щоб вам показали один або кілька моделей телефонів і детально проконсультували щодо вартості та умов використання. Подякуйте за консультацію та вийдіть з магазину, нічого не купивши.

2. Зайдіть в дуже дорогий і модний салон автомобілів і з цікавістю розглядайте їх. Дізнайтеся інформацію про стан машини та попросіть здійснити тест-драйв.

3. У банку попросіть касира розміняти долари на гривні.

4. Зверніться на вулиці до перехожого і попросіть його розміняти вам гроші, для того щоб мати гроші на маршрутку.

5. Зверніться на вулиці до перехожого і спитайте де знаходиться залізничний вокзал.

6. Попросіть викладача скористатися його телефоном, оскільки на вашому рахунку закінчилися кошти.

7. В автобусі ввічливо попросіть одного пасажира поступитися для бабусі місцем.

8. Запропонуйте дівчині піти з вами в кінотеатр.

9. Запропонуйте другу пообідати разом в ресторані.

10. Запросіть дівчину на побачення.

Висновки. Отже, радимо іноземним студентам практикуватися, набувати досвіду у спілкуванні, розширювати словниковий запас слів. Не опускає руки, якщо одразу успіху немає, хвалити себе вже за саму спробу, оскільки ви поборили власний страх і невпевненість, коли зробили перший крок до спілкування. Пам'ятайте про те, що мова людини – це дзеркало, у якому відображується рівень її культури та духовний розвиток.

Список літератури

1. Іванишин Г. Я. Навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення іноземних студентів медичних спеціальностей у процесі вивчення української мови: дис... канд. пед. н.: 13.00.02 / Херсонський державний університет. Херсон (Івано-Франківськ), 2013. 252 с.
2. Косенко Ю.Г. Читаємо та розмовляємо українською мовою: навчальний посібник для студентів підготовчого факультету / Сумський національний аграрний університет. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга»», 2020. 69 с.
3. Косенко Ю.Г. Вступний фонетико-граматичний курс української мови як іноземної «Твій успіх»: навчальний посібник / Сумський національний аграрний університет. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга»», 2019. 218 с.
4. Косенко Ю.Г. Вводный фонетико-грамматический курс русского языка от А до Я: учебное пособие для англоговорящих студентов подготовительного факультета, начинающих изучать русский язык. – Сумы: ЧФ «Издательство «Университетская книга»», 2018. – 209 с.
5. Косенко Ю.Г. Вводный фонетико-грамматический курс русского языка от А до Я: учебное пособие для турецкоговорящих студентов подготовительного факультета, начинающих изучать русский язык. – Сумы: ЧФ «Издательство «Университетская книга»», 2018. – 209 с.
6. Косенко Ю.Г. Читаем и говорим по-русски: учебное пособие для студентов подготовительного факультета, начинающих изучать русский язык. – Сумы: ЧФ «Издательство «Университетская книга»», 2019. – 68 с.

7. Кудіна Т. М. Формування лексичної компетентності української мови і іноземних слухачів підготовчих відділень: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Нац. пед. університет імені М.П. Драгоманова. Київ, 2013. 23 с.